

23.2.2024

Sisäministeriö

Saaristoasiain neuvottelukunnan lausunto liittyen hallituksen esitysluonnokseksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (diarinumero VN/1113/2023)

Saaristoasiain neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta lausua rajavartiolain muuttamiseen liittyen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rajavartiolakia, henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettua lakia ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja muissa keskeisissä Rajavartiolaitoksen lakisääteisissä tehtävissä. Teknisen valvonnan tarkoituksena voisi rajavalvonnan lisäksi olla myös rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitäminen. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus havaita, paikantaa, tunnistaa, yksilöidä ja seurata radiotaajuisia sähkömagneettisia aaltoja ja radiolaitteita. Toimivaltuutta voitaisiin käyttää rajan läheisyydessä, merialueella, meren rannikolla, ilmatilassa, rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevalla alueella.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että Rajavartiolaitoksella olisi oikeus suorittaa radioteknistä valvontaa kadonneeksi ilmoitetun tai muutoin hädässä olevan henkilön paikantamiseksi.

Muutoksilla pyritään vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön tarpeisiin. Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaa, jonka mukaan Rajavartiolaitokselle säädetään laajemmat mahdollisuudet teknologian hyödyntämiseen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja kehitetään teknisen valvonnan sääntelyä.

Saaristoasiain neuvottelukunta käsitteli lausuntopyynnön sähköpostimenettelyllä. *Neuvottelukunta pitää hyvänä rajavartiolain muuttamista siten, että se mahdollistaa nykyaikaisen teknologian käytön rajaturvallisuuden ylläpitämisessä. Teknologian hyödyntäminen erityisesti harvaan asutuilla alueilla on tärkeää turvallisuuden ylläpitämisessä. Neuvottelukunta pitää hyvänä myös sitä, että uutta teknologiaa voitaisiin hyödyntää kadonneeksi ilmoitetun tai muutoin hädässä olevan henkilön paikantamiseksi. Saaristoalueilla Rajavartiolaitos on usein ensimmäinen viranomainen, joka ennättää paikalle hätätilanteen sattuessa.*

Kuten esityksessä todetaan, Rajavartiolaitoksella on käynnissä uusien ulkovartiolaivojen ja valvontalentokoneiden hankinta. Neuvottelukunta pitää hyvänä, että uudet laivat ja lentokoneet varustettaisiin jo rakentamisvaiheessa tekniikalla, joka mahdollistaa radiotaajuisiin sähkömagneettisiin aaltoihin ja radiolaitteisiin kohdistuvan valvonnan, kuten esityksessä esitetään.

Lisäksi neuvottelukunta pitää hyvänä, että valvonnassa ei ole tarpeen tunnistaa yksittäisiä henkilöitä eikä selvittää luottamuksellisten radioviestin sisältöä, kuten esityksessä todetaan.

Neuvottelukunta toivoo, että hyväksi todettu, vuosikymmeniä toiminut, läheinen yhteistyö viranomaisten ja saaristolaisten välillä voi jatkua mutkattomasti tulevaisuudessakin.

Saaristoasiain neuvottelukunta on valtioneuvoston asettama lakisääteinen neuvottelukunta (Saaristolaki 494/1981), jonka toiminta perustuu neuvottelukunnasta annettuun asetukseen (752/2019).

Saaristoasiain neuvottelukunta

Puheenjohtaja, kansanedustaja Mikko Ollikainen

Pääsihteeri, johtava asiantuntija Elina Auri

Tiedoksi:
Saaristoasiain neuvottelukunta